

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาบุคลิกภาพและเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ สมมติฐาน กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบุคลิกภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อศึกษาเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. เพื่อเปรียบเทียบเชาวน์อารมณ์ ระหว่าง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มี

บุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีเพศและระดับชั้นต่างกัน มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัวต่างกัน
2. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีเพศและระดับชั้นต่างกัน มีเชาวน์อารมณ์ต่างกัน
3. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีบุคลิกภาพ แบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว มีเชาวน์อารมณ์ต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส จำนวน 297 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

โดยมี 4 ตัวแปร ได้แก่

- 1.1 เพศ
- 1.2 ระดับชั้น
- 1.3 บุคลิกภาพ 2 แบบ คือ
 - 1.3.1 บุคลิกภาพแบบเก็บตัว (Introvert)
 - 1.3.2 บุคลิกภาพแบบแสดงตัว (Extravert)
- 1.4 เซาวน์อารมณ์ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ
 - 1.4.1 ด้านดี
 - 1.4.1.1 ความคุมตนเอง
 - 1.4.1.2 เห็นใจผู้อื่น
 - 1.4.1.3 รับผิดชอบ
 - 1.4.2 ด้านเก่ง
 - 1.4.2.1 มีแรงจูงใจ
 - 1.4.2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา
 - 1.4.2.3 สัมพันธภาพ
 - 1.4.3 ด้านสุข
 - 1.4.3.1 ภูมิใจในตนเอง
 - 1.4.3.2 พอใจชีวิต
 - 1.4.3.3 สุขสงบทางใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของ กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 2 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย เพศ ระดับชั้น

ตอนที่ 2 แบบวัดบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว

แบบวัดบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและเครื่องมือการวิจัยของ ชูศักดิ์ ชัมภลจิต (ม.ป.ป. อ้างถึงใน จิตติมา สังคพัฒน์ 2546 : 60-62)

ลักษณะของแบบวัดบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว มีจำนวน 40 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ครอบคลุมบุคลิกภาพทั้งสองแบบคือ แบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว

ตอนที่ 3 แบบประเมินเชาวน์อารมณ์ โดยใช้แบบประเมินของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งลักษณะของแบบประเมิน เป็นแบบประเมิน 3 ด้าน มีทั้งหมด 52 ข้อ ประกอบด้วย

ด้านดี	ข้อ 1 - 18
ด้านเก่ง	ข้อ 19 - 36
ด้านสุข	ข้อ 37 - 52

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. ขอเอกสารจากภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนนราธิวาส เพื่อขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียน
2. ผู้วิจัยเดินทางไปติดต่อกับโรงเรียน เพื่อชี้แจงรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอความร่วมมือจากผู้บริหาร โรงเรียนและครูประจำชั้น
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนนราธิวาส โดยผู้วิจัยเข้าไปชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการตอบแบบสอบถาม
4. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บข้อมูล มาดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ซึ่งผู้วิจัยสามารถดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้ จำนวน 267 คน จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 297 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 89.89 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยโดยใช้คอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปอย่างง่าย ดังต่อไปนี้

- แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามตัวแปรเพศ ระดับชั้น จำนวนหาค่าความถี่ ร้อยละ
- ผลการเปรียบเทียบบุคลิกภาพแต่ละแบบและเชาวน์อารมณ์แต่ละด้าน ตามตัวแปรเพศ โดยการหาค่าการทดสอบค่าที (t-test)
- ผลการเปรียบเทียบบุคลิกภาพแต่ละแบบและเชาวน์อารมณ์แต่ละด้าน ตามตัวแปร ระดับชั้น โดยการหาค่าการทดสอบเอฟ (F-test)
- การเปรียบเทียบความแตกต่างของเชาวน์อารมณ์ในกลุ่มบุคลิกภาพแต่ละแบบ โดยใช้ t-test (Independent Samples)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์บุคลิกภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำแนกตามตัวแปรเพศและระดับชั้นต่างๆ

1.1 บุคลิกภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามเพศ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

1.2 บุคลิกภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามระดับชั้น พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 , ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

2. ผลการวิเคราะห์เชาวน์อารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำแนกตามตัวแปรเพศและระดับชั้นต่างๆ

2.1 เชาวน์อารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามเพศ พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีเชาวน์อารมณ์โดยรวม และเชาวน์อารมณ์แต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

โดยเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนใหญ่มีเชาวน์อารมณ์ โดยรวม ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 เชาวน์อารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามระดับชั้น พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 , ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเชาวน์อารมณ์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีเชาวน์อารมณ์ ด้านดีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเชาวน์อารมณ์ ด้านดี สูงกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีเชาวน์อารมณ์ ด้านดี สูงกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเชาวน์อารมณ์ด้านเก่ง และด้านสุข ไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของเชาวน์อารมณ์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีบุคลิกภาพ แบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว มีค่าเฉลี่ยของเชาวน์อารมณ์ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีบุคลิกภาพ แบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว มีค่าเฉลี่ยของเชาวน์อารมณ์ด้านดี ไม่แตกต่างกัน นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีบุคลิกภาพ แบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว มีค่าเฉลี่ยของเชาวน์อารมณ์ด้านเก่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว มีค่าเฉลี่ยของเชาวน์อารมณ์ด้านเก่งสูงกว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีบุคลิกภาพ แบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว มีค่าเฉลี่ยของเชาวน์อารมณ์ด้านสุข ไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาบุคลิกภาพและเขาวนอารมณ์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งสามารถอภิปรายผล ได้ตามลำดับดังนี้

1. บุคลิกภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความแตกต่างกันตามตัวแปร เพศ และระดับชั้น

1.1 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เพศต่างกัน มีบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ แก่นักเรียนชายและนักเรียนหญิงโดยไม่ได้แบ่งแยกนักเรียน ทำให้นักเรียนทั้งชายและหญิงได้รับการส่งเสริม สนับสนุน ประสบการณ์ ตลอดจนการเรียนรู้ต่างๆ เหมือนกัน ดังที่ วีระ น้าฟ้า (2534 : 102) กล่าวว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงยังอยู่ในช่วงของการศึกษาต้องอยู่ในกฎระเบียบของโรงเรียน และต้องเข้าร่วมกิจกรรม เข้ารับการอบรมตามที่โรงเรียนกำหนด การอยู่ในกฎระเบียบและการควบคุม ดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ด้านต่างๆ นั้นก็เป็นการจัดกิจกรรมกลุ่ม โดยโรงเรียนจะกำหนดขอบเขตของกิจกรรมต่างๆ ให้โดยไม่ได้แบ่งแยกนักเรียนตามเพศของแต่ละคนประกอบกับสังคมไทยกำลังตื่นตัวในเรื่องสิทธิและเสรีภาพที่เท่าเทียมกันตามระบอบประชาธิปไตย สอดคล้องกับ Creig (1983 : 355, อ้างถึงใน สาทรใจตรง, 2548 : 68) กล่าวว่า ลักษณะตามหลักจิตวิทยา เพศชายและเพศหญิงซึ่งอยู่ในช่วงวัยเดียวกันก็ย่อมจะได้รับอิทธิพลจากพัฒนาการของชีวิต และในขณะเดียวกันก็จะส่งผลทำให้ทุกคนพยายามที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมให้ดีที่สุด

1.2 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนในระดับชั้นที่ต่างกัน มีบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 แสดงว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว นั่นคือ เป็นคนที่มีบุคลิกภาพชอบแสดงออก เป็นคนที่เปิดเผย กล้าแสดงออก ชอบงานสังคม การสังสรรค์ และสนใจเรื่องราวของผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง และสามารถปรับตัวได้ดี (Carl G. Jung, อ้างถึงใน สถิต วงศ์สวรรค์, 2540 : 63-64) อาจเนื่องมาจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสนใจคล้ายๆ กัน อีกทั้งยังอยู่ในที่ซึ่งสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกัน ไม่ว่าจะเรียนที่ต้องเรียนร่วมกัน มีการทำงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน รู้จักพึ่งพาอาศัยกัน ด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ได้จัดให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อให้เด็กได้แสดงความสามารถ ได้คิด ได้ทำ และแก้ปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง โดยสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียน อีกทั้งวัยรุ่นเป็นวัยที่เพื่อนมีความสำคัญมาก ต้องการการยอมรับและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และวัยรุ่นเกือบทุกคนต่างคาดหวัง สนใจใน

ความสำเร็จทางการเรียน ถ้ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะรู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จ และที่สำคัญได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง

ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศพร มณีศรีขำ และ นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเองและคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาต่างชั้นปีมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดี มีบุคลิกภาพแสดงตัวที่แตกต่างกัน

2. เชาวน์อารมณ์ของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความแตกต่างกันตามตัวแปรเพศ และระดับชั้น

2.1 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เพศต่างกัน จะมีเชาวน์อารมณ์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 อาจเนื่องมาจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นวัยที่เพื่อนจะมีความสำคัญมาก ดังที่ สุรางค์ โคว์ตระกูล (2548 : 90) กล่าวไว้ว่า เพื่อนร่วมวัยมีความสำคัญต่อวัยรุ่นมาก วัยรุ่นมักคบเพื่อนที่มีความสนใจและมีค่านิยมร่วมกัน การคบเพื่อนของวัยรุ่นหญิงมักจะจริงจัง และมีเพื่อนสนิทที่จะปรับทุกข์สุขกันได้ ส่วนวัยรุ่นชายอาจจะเป็นเพื่อนที่ร่วมสนุก และเป็นวัยที่เริ่มสนใจที่จะมีเพื่อนต่างเพศ อีกทั้งเด็กวัยรุ่นทั้งหญิงชายมีความต้องการที่จะทำอะไรทุกอย่างเหมือนเพื่อนร่วมวัย เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ไม่ว่าจะในด้านความประพฤติ การใช้ภาษา ความเชื่อ และค่านิยม ทำให้นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีเชาวน์อารมณ์ไม่แตกต่างกัน ทั้งทาง ด้านดี คือมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น มีความรับผิดชอบ ต่อส่วนรวม ด้านเก่ง คือมีความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นและ ด้านสุข มีความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข (กรมสุขภาพจิต , 2543) ซึ่งสอดคล้องกับจุด มุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Goleman (1998) ที่เชื่อว่าโดยภาพรวมแล้ว EQ ของเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกัน โดย Goleman กล่าวว่า เพศหญิงจะมีทักษะทางด้านการตระหนักรู้ในอารมณ์ของตนเอง มีความเอื้ออาทรและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และมีทักษะทางสังคมสูงกว่าเพศชาย ส่วนเพศชายจะมีทักษะด้านความมั่นใจในตนเอง มองโลกในแง่ดี มีความสามารถในการปรับตัว มีความอดทนและสามารถจัดการกับความเครียดและความกดดันต่าง ๆ ได้ดีกว่าเพศหญิง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพียงพะนอน เปลียนดวง (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาตัวแปรคัดสรรที่ส่งผลกระทบต่อระดับเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร พบว่า

เชาวน์อารมณ์ของนักเรียนสามารถทำนายได้โดยใช้การอบรมเลี้ยงดู สายการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าเฉลี่ยของระดับเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิงไม่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวิณี ชิดเชิดวงศ์ (1996) ได้ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยพบว่านิสิตคณะศึกษาศาสตร์เพศชายและเพศหญิง มีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ด้านเก่ง ด้านสุข ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านเก่ง นิสิตชายมีแรงจูงใจสูงกว่านิสิตหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sutarso (1999 : abstract) ได้ศึกษาความแตกต่างทางเพศกับเชาวน์อารมณ์โดยใช้แบบวัด Emotional Intelligence Inventory (EQI) พบว่าเพศหญิงมีระดับเชาวน์อารมณ์สูงกว่าเพศชาย และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของสไตน์ (Stein) ได้ศึกษาลักษณะความแตกต่างระหว่างเพศกับความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้แบบวัดของ Bar-On Emotional Quotient Inventory (Bar-On EQ-I) ผลการศึกษาพบว่า เพศหญิงมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีความรับผิดชอบต่อสังคม ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ การเอาใจเขามาใส่ใจเรา สูงกว่าเพศชาย ส่วนเพศชายมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ทนต่อความตึงเครียดความนับถือตนเองสูงกว่าเพศหญิง

2.2 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนในระดับชั้นที่ต่างกัน มีเชาวน์อารมณ์ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 โรงเรียนได้มีการส่งเสริมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการกลุ่มหรือ การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ ซึ่งเป็นการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มเป็นกระบวนการในการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียน โดยร่วมกันคิดร่วมกันทำกิจกรรมและนำเอาเหตุการณ์ปฏิสัมพันธ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น และข้อสังเกตต่างๆ ซึ่งเป็นประสบการณ์จากกิจกรรมกลุ่มนั้นมาร่วมกันอภิปรายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ (ทิสนา แจมมณี, 2533) โดยใช้เทคนิควิธีที่หลากหลาย เช่น เกม บทบาทสมมติ กลุ่มย่อย การอภิปราย เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้โดยทั่วถึงกัน ได้เรียนรู้ถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของกันและกัน การปรับตัว การมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และเป็นการพัฒนาเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนทั้งในด้านการควบคุมอารมณ์ รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความรับผิดชอบ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น อีกทั้งยังมีความภูมิใจในตนเองที่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ตนเองได้ช่วยเหลือ ดังที่ ศรีเรือน แก้วกังวาน (2538, หน้า 420) ได้กล่าวไว้ว่า การเล่นเกมและกิจกรรมยังคงมีความสำคัญต่อวัยรุ่น เพราะเป็นอีกแนวทางหนึ่งซึ่งตอบสนองความต้องการด้านสังคม อารมณ์ และสติปัญญา อีกทั้งยังเป็นที่น่าสนใจของวัยรุ่นอีกด้วย โดยกิจกรรมกลุ่มที่นักเรียนได้ร่วมเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย เช่น เกม การอภิปราย การนำเสนอต่อหน้ากลุ่มเพื่อน

ซึ่งการจัดกิจกรรมเหล่านี้ทำให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนความคิดข้อ
อภิปรายต่างๆ ด้วยกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ที่สามารถนำมาพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ได้

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพียงพะนอ เปลียนดวง (2544 : บทคัดย่อ) ที่
ได้ศึกษาตัวแปรคัดสรรที่ส่งผลกระทบต่อระดับเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนไม่ต่างกันเมื่อจำแนกตามอายุ
สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัลยา นาคเพ็ชร และ วรณเพ็ญ อินทร์แก้ว (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา
ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย
พบว่า จากการศึกษาตัวแปรที่เป็นปัจจัยด้านส่วนตัวและครอบครัว ซึ่งพิจารณานักศึกษาที่มีอายุอยู่ใน
วัยเดียวกัน คือ ช่วงอายุ 16-20 ปี ตัวแปรระดับชั้นปีไม่มีผลต่อความแตกต่างของความฉลาดทาง
อารมณ์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บัญญัติ ยงย่วน และคณะ (2548) ได้ทำการศึกษาเชาวน์อารมณ์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย จำนวน 1384 คน
พบว่า นักเรียนประมาณสองในสามมีเชาวน์อารมณ์ในระดับปานกลาง ร้อยละ 18 มีเชาวน์อารมณ์อยู่
ในระดับค่อนข้างสูงและร้อยละ 17 มีเชาวน์อารมณ์ในระดับต่ำกว่าปานกลาง เชาวน์อารมณ์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามตัวแปรเพศ
ประสบการณ์การเป็นผู้นำแผนการเรียน และระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม แต่ไม่พบความแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญของเชาวน์อารมณ์ในตัวแปรศาสนา และระดับชั้น

ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิณี จิตเชิดวงศ์ (2545) ที่ได้ศึกษาความ
ฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิตคณะ
ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์แตกต่าง
กัน ไม่สอดคล้องกับลักขณา แพทยานันท์ (2542, บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย
ส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคมและความผาสุกทางจิตวิญญาณกับเชาวน์อารมณ์ของนิสิตพยาบาล
วิทยาลัยพยาบาล พบว่าตัวแปรระดับชั้นปีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเชาวน์อารมณ์ ไม่สอดคล้องกับ
วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542) เสนอว่ามนุษย์ทุกคนมีภาวะอารมณ์พื้นฐานเหมือนกันแต่มีระดับที่
แตกต่างกัน เชาวน์อารมณ์ของบุคคลในช่วงวัยที่ต่างกันอาจมีระดับเชาวน์อารมณ์ที่แตกต่างกันใน
บุคคลเดียวกันเนื่องจากการศึกษาอบรม อายุและประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้นตามระดับอายุ

3. ความแตกต่างของเชาวน์อารมณ์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มี
บุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีบุคลิกภาพ แบบเก็บตัวและแบบแสดงตัว มี
ค่าเฉลี่ยของเชาวน์อารมณ์ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้อาจ
เป็นเพราะว่า บุคลิกภาพของแต่ละคนนั้นแตกต่างกัน มีลักษณะไม่คงเส้นคงวา แปรเปลี่ยนไปได้กับ

อารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ความโกรธ ความหวาดกลัว ความร่าเริง สดชื่น หัวเราะ แจ่มใส ความแปรปรวนทางอารมณ์ เหล่านี้ล้วนมาจากพื้นฐานการเรียนรู้ของชีวิตมาตั้งแต่เยาว์วัย บางส่วนก็เป็นผลมาจากแรงกระตุ้น หรือสิ่งเร้าจากภายนอก เมื่อมีการแสดงปฏิกิริยาตอบสนองตามสภาวะอารมณ์เหล่านี้ บ่อยครั้งเข้าจึงกลายเป็นบุคลิกภาพที่จำเพาะเจาะจงในแต่ละบุคคล (กวี ศรีเวศร. 2543 : 10) แต่ความฉลาดทางอารมณ์เป็นผลร่วมมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในแต่ละวัฒนธรรม เช่น สื่อ โรงเรียน ที่มีบทบาทหล่อหลอมพฤติกรรมที่สะท้อนถึง EQ หรือ Ego Development ของบุคคล บทบาทของสถานการณ์และวัฒนธรรม หรืออนุวัฒนธรรม ที่มีผลต่อระดับ EQ ของบุคคลเป็นอย่างยิ่ง เป็นผลนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ได้รับประสบการณ์ภาวะแวดล้อม วัฒนธรรม การเรียนรู้ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการที่คล้ายคลึงกันพยายามที่จะพัฒนาเขาว์อารมณ์ให้เข้ากับสังคมที่ตนได้รับ

ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สวณีย์ วีระพันธ์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความฉลาดทางอารมณ์ คือ บุคลิกภาพของนักเรียน การสนับสนุนทางสังคม การสื่อสารภายในครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีบุคลิกภาพ แบบเก็บตัว และแบบแสดงตัว มีค่าเฉลี่ยของเขาว์อารมณ์ในภาพรวม ในระดับปานกลาง และนักเรียนส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ดังนั้น โรงเรียน ควรพัฒนาเขาว์ปัญญา ควบคู่กับการพัฒนาเขาว์อารมณ์ และบุคลิกภาพของนักเรียนให้มากขึ้น เพราะคนที่มีเขาว์อารมณ์สูง คือคนที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข และควรจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพให้กับนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว ควบคู่กับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว

1.2 โรงเรียน หรือสถาบันการศึกษา มีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อชีวิตของนักเรียน เพราะโรงเรียนมีส่วนช่วยในการพัฒนานักเรียน ให้มีเขาว์อารมณ์ มีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการควบคุมตนเอง และมีคุณธรรม ปรับตัวเองให้เข้ากับสังคม ซึ่งนักเรียนอยู่ในช่วงวัยที่จะพัฒนาได้สูงสุด สถาบันการศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง จึงควรจัดการเรียนการสอน ให้นักเรียน เน้นให้นักเรียนมีพัฒนาการสูงสุด เพราะเขาว์อารมณ์ ไม่ได้ถูกกำหนดจากพันธุกรรม แต่เกิดจาก การเรียนรู้

1.3 ควรมีการจัดกิจกรรมเพิ่มเติมนอกจากการเรียนในห้องเรียน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพ ส่งเสริมให้เด็กมีการแสดงออกที่เหมาะสม และมีการให้ตัวเสริมแรง หรือการให้รางวัล เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาบุคลิกภาพกับเชาวน์อารมณ์ตามตัวแปรอื่นๆ เช่น การอบรมเลี้ยงดู ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อบุคลิกภาพและเชาวน์อารมณ์ เช่น การอบรมเลี้ยงดู สภาพแวดล้อม สภาพทางครอบครัว บทบาทหน้าที่ของครูและผู้ปกครอง และจากสถานการณ์ชายแดนภาคใต้ ปัจจัยที่มีควรศึกษาเพิ่มเติม ก็คือ การคล้อยตาม การเอาอย่าง และการเอาตาม เป็นต้น

Prince of Songkla University
Pattani Campus